

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Formålet med lovforslaget.

Lovforslaget indgår i et kompleks af lovforslag, der har til formål at justere det kommunale og amtskommunale finansieringssystem. Om forslagens almindelige baggrund og økonomiske og administrative konsekvenser henvises til bemærkningerne til det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner. De økonomiske virkninger af forslaget til ændring af den vækstkommunale udligningsordning omtales dog nedenfor i bemærkningerne til lovforslaget, afsnit IV.

II. Baggrunden for lovforslaget.

Indførelsen af udligningsordningen i hovedstadsområdet behandledes af folketinget i 1972-73 (Folketingets Forhandlinger, spalte 7249-7280).

Baggrunden for indførelsen af den særlige hovedstadsudligningsordning var den meget uens beskatning inden for hovedstadsområdet, idet området som følge af dets særlige struktur blev undtaget fra den inddelingsreform, som gennemførtes pr. 1. april 1970, og som ved sammenlægning af de administrativt opdelte byområder medførte fuld beskatningsmæssig udligning inden for landets øvrige bysamfund. Ordningen tager derfor sit udgangspunkt i, hvorledes de enkelte kommuner og amtskommuner ville være stillet i økonomisk henseende, hvis de var blevet sammenlagt til én stor-kommune, henholdsvis storamtskommune. De kommuner og amtskommuner, der er bedre stillet, end de ville være ved en totalsammenlægning, yder bidrag til de kommuner og amtskommuner, der er dårligere stillet, end de ville være ved en totalsammenlægning.

Det er ikke hensigten med det foreliggende lovforslag at ændre dette sigte. Forslagene indebærer alene en tilpasning af ordningen til de nu eksisterende økonomiske forhold blandt (amts)kommunerne i området, og de forbedrede metoder til måling af økonomiske uligheder (amts)kommunerne imellem.

Den særlige vækstkommunale udligning i hovedstadsudligningsordningen har sin baggrund i, at en kraftig byudvikling i en kommune med tilsvarende befolkningstilvækst stiller store krav til den kommunale økonomi. Væksten nødvendiggør store investeringer, bl. a. til byggermodning, forsyningsanlæg, veje og institutioner. Samtidig påvirkes driftsudgifterne især som følge af, at befolkningens alderssammensætning i en sådan kommune er domineret af relativt mange børn og unge.

Vækstkomuneproblemerne har størst omfang i hovedstadsområdet. Det skyldes, at kommunerne i hovedstadsområdet i højere grad end kommunerne i det øvrige land er et integreret erhvervsøkonomisk og befolkningsmæssigt område.

Uden særlige støtteforanstaltninger til fordel for vækstkommunerne vil de nuværende og kommende skatteydere i disse kommuner blive belastet af en meget tyngende skatteudskrivning. Vækstkommunernes finansielle problemer kan i nogen grad løses ved optagelse af lån. Lånefinansieringen vil dog belaste vækstkommunernes skatteudskrivning med store rente- og afdragbyrder. Det skal herved bemærkes, at væksten må vurderes i regional sammenhæng og skyldes forhold, som ikke kan tilregnes den enkelte kommunalbestyrelse. Rammerne for den enkelte kommunes udvikling fastsættes gennem regionplanlægningen, som i hovedstadsområdet varetages af hovedstadsrådet. Det tilføjes, at hovedstadsrådet ifølge lov om et hovedstadsråd kan yde lån og tilskud af hovedstadsfonden til fremme af regionplanlægningens virkeliggørelse.

III. Lovforslagets hovedindhold.

Lovforslaget omfatter ændringer af udgiftsbehovskriterierne for såvel kommuner som amtskommuner, indførelse af to forskellige udligningsniveauer for henholdsvis udgiftsbehovsudligningen og skattegrundlagsudligningen, der efter de gældende regler har samme udligningsniveau, samt endelig en ændring af den særlige vækstkommunale udligningsordning.

De foreslåede ændringer af *udgiftsbehovskriterierne* er baseret på undersøgelserne i rapporten